Sreten Perović o crnogorskom jeziku (rad iz 2000 god.)

July 17, 2011 Jezik Comments Off

Sreten Perović o crnogorskom jeziku

(rad iz 2000 god.)

Crnogorski jezik prvi spominje Vuk Karadžić

U vrijeme jake polarizacije na one koji navodno brane "Jugoslaviju", a pritom negiraju svakoga ko ne uvažava fiktivnu zajednicu Crne Gore i Srbije, i na sve one druge, ne samo Crnogorce, koji nikoga ne negiraju ali nastoje da u punom opsegu ostvare svoj lični, građanski, nacionalni i državno-pravni personalitet – politički ciljevi često zamaglju ili sasvim odbacuju rezultate nauke, objektivne analize i životne prakse.

Ta je politička taktika, preuzeta iz ranijih "ujediniteljskih" vremena, dala pogubne rezultate i u ovim potonjim ratovima. Oni prvi, današnji crnogorski "ujedinitelji" kao da ne žale što u tom procesu gube i svoje (crnogorsko ?) ime i prezime; oni, međutim, kao da žele da definitivno izgube vlastiti, maternji, crnogorski jezik. Kako god ga oni zvali, kako god ga zvao i Ustav Republike Crne Gore, kako god zapisivali u dnevnike školske nastave naši prosvjetni radnici – bili oni Crnogorci, Srbi, Muslimani ili "Jugosloveni", crnogorski jezik kao sociolingvistička kategorija dominira u najširoj populaciji, a sve više i među stvaralačkom inteligencijom, školovanoj na domaćim ili izvanjim fakultetima.

Uvaženi nastavnik jezika i književnosti u jednoj od najelitnijih osnovnoškolskih ustanova u Republici, shodno svojim saznanjima i bez ikakve želje da politički ili nacionalno usmjerava svoje učenike, u posljednje vrijeme upisuje svoja predavanja iz jezika i književnosti pod sintagmom Crnogorski jezik. (Namjerno ovom prilikom ne naglašavamo

FOKUS

Kraljevsko pozorište "Zetski dom" – Godišnji koncert cetinjskog hora „Luča"

December 26, 2021 0

26.12.2022. Godišnji koncert cetinjskog hora „Luča" biće održan šutra u Kraljevskom pozorištu „Zetski dom" s početkom u 19 sati. Hor „Luča" je septembra 2019. godine osnovao poznati dirigent, kompozitor i aranžer prof. Radovan Papović, koji [...]

Muzički centar Crne Gore – Nastup džez kvarteta "Connection"

December 26, 2021 0

Božidar Proročić i Ana Uskoković – Pipoljevac Ševaljevića

December 26, 2021 0

Miomir Maroš – Maja Perfiljeva, pjesnikinja

December 26, 2021 0

KIC Budo Tomović – Koncert flautiskinje Petre Lekić

December 25, 2021 0

ANTROPOLOGIJA

Narodni muzej Crne Gore
National Museum of Montenegro

ARHEOLOGIJA

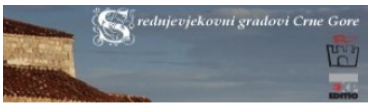

ARHITEKTURA SAJTOVI

CRNOGORSKI JEZIK

MATICA crnogorska

FCJK FAKULTET ZA CRNOGORSKI JEZIK I KNJIŽEVNOST

CRNOM GOROM

DIJASPORA

Gusinje-Plav.com

Montenegrin Ethnic Association of Australia

VIJEĆE CRNOGORSKE NACIONALNE MANJINE GRADA ZAGREBA

Uprava za dijasporu

lično ime predavača o kome je riječ, jer njegov čin koji inkriminiše unitaristička štampa u stvari je opštedruštveni problem čije rješenje nije daleko; ali u hronici današnjeg crnogorskog školstva, ma kako se stvari razvijale, to ime i taj čin ne mogu biti zaobiđeni.) Kažu: prekršen je Ustav. I to tvrde oni koji svakodnevno krše i norme dobrog ukusa i načela crnogorskog Ustava.

Po uslovno važećem Ustavu (RCG) jeste u službenoj upotrebi srpski jezik ijekavskog izgovora (bivši srpskohrvatski, s Novosadskim pravopisom iz 1960-te); korišćenje naziva crnogorski jezik u službenim dokumentima nije u skladu s ustavnom normom. Ali je evidentno neustavno (i sa dalekosežnim težim posljedicama!) to što se u crnogorskim školama, pa i osnovnim školama – i nastavnici u predavanjim služe "ekavskim izgovorom" i još više – što crnogorski đaci, bez obzira koje su južnoslovenske nacije, uče iz udžbenika od kojih je 1.500 ekavskih, a samo 80 uslovno ijekavskih ili ijekaviziranih (jer je i njihov sadržaj u većini preuzet, tj. izvorno "ekavski"!). Kako to da ne (za)smeta čistuncima nacionalne i građanske ravnopravnosti, propovjednicima afirmacije kulturnog (pa i jezičkog), etničkog, konfesionalnog i svakog drugog entiteta humanističke sadržine? Razumljivo je, međutim, što se šovinisti i zagovornici srpskog i svakog drugog velikodržavlja, serviseri asimilacije manjih i manjinskih naroda – ponašaju kao da su u pravu, javno bar ne priznajući da postoji crnogorska nacija, crnogorski narod, crnogorska kultura, a najmanje – da postoji crnogorski jezik. Ali uopšte nije razumljivo da to čine stvarno obrazovani ljudi, građanski intelektualci, naučni radnici, lingvisti i istoričari kulture, kojima su poznati duhovni i stvaralački procesi, pa i konvencije, tj. dogovori (ili nagovori) o problemima jezičke politike ili politike o jeziku.

Crnogorski jezik je, kao ime, prvi pomenuo Vuk Karadžić u svom djelu " Montenegro und die Montenegriner" (1837). Iako je smatrao da su "Crnogorci Slaveni Srpske grane Grčkoga zakona" (grčke vjeroispovijesti), Vuk navodi da francuski pukovnik Vijala de Somijer, 1813, "veli za Crnogorski jezik "da je dijalekat Grčkoga" !

Vuk je, razumije se, znao da Crnogorski jezik, koji je bio baza njegove jezičke norme, nije dijalekat grčkog jezika, ali on je Vijalu naveo samo kao dokaz koliko se, ipak, malo zna o Crnoj Gori i Crnogorcima u ondašnjoj Evropi. Pola vijeka iza Vuka, Ljubomir Nenadović – u svojim čuvenim pismima o Crnoj Gori i Crnogorcima – javlja sa Cetinja da se jezik kojim govore i pišu Crnogorci umnogome razlikuje od jezika kojim se govori i piše u Novom Sadu i Beogradu, te ako se nastavi takav razvoj – za sto godina ta dva jezika biće međusobno udaljena koliko španski i portugalski!

Asimilacijom autentične kulture bilo kog naroda nestaje i sam taj narod.

Nije došlo do tolikog udaljavanja između crnogorskog i srpskog jezika, za čim ne treba žaliti, ali nije za pohvalu ni potpuno odsustvo društvene brige za njegovanje i razvoj crnogorskog jezika.

Gubljene jezičkog (a time i temeljnog segmenta kulturnog) identiteta Crnogoraca, pa i ostalih koji se ovim jezikom u Crnoj Gori služe, dobilo je drastične forme u ovih stotinak proteklih godina. Asimilacijom autentične kulture bilo kojeg naroda – nestaje i narod kojemu je pripadala ta kultura. A još uvijek važi opomena koju je, upravo u onim pismima iz Crne Gore, uputio Ljubomir Nenadović: "Koji narod u slobodi i u civilizaciji ugine, on je svojevoljno pristao na to da ga nestane"!

U prvoj polovini posljednje decenije, javno šikanirane i podvrgnute žestokim pritiscima moćnih negatora, asocijacije crnogorske kulture

Nova knjiga aforizama autora Branka Vukovića „Sizifove fusnote"

December 24, 2021 0

Turistička organizacija Bar – Novogodišnja predstava "Čarobna knjiga"

December 24, 2021 0

CNP – Održana konferencija za novinare povodom premijere predstave "Bladi Mun"

December 24, 2021 0

Uprava za saradnju sa dijasporom- iseljenicima pošetila udruženja na Kosovu čiji su članovi porijeklom iz Crne Gore

December 24, 2021 0

Svečanost u organizaciji udruženja "Zajednica Crnogoraca Makedonije"

December 24, 2021 0

HUMOR-SATIRA-KARIKATURA

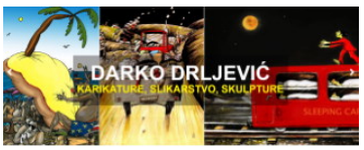

ISTORIJA

UCG Univerzitet Crne Gore

Istorijski institut

KNJIŽEVNOST

Otvoreni Kulturni Forum Cetinje
Open Cultural Forum of Cetinje

međunarodni podgorički sajam knjiga

almanah

odakle zovem
www.odaklezovem.net

MUZIČKI SAJTOVI

KOTORART

Montenegrin guitar duo
Goran Krivokapic & Danijel Cerovic

Bole Bošković

RELIGIJA LINKOVI:

Mitropolija crnogorsko-primorska

Islam Montenegro
www.monteislam.com

CRNOGORSKA PRAVOSLAVNA CRKVA

Kotorska biskupija

SCENSKA UMJETNOST

prerastaju u intelektualni i moralni pokret otpora. Slijedeći univerzalne principe ljudskih prava, Crnogorski P.E.N. Centar, Crnogorsko društvo nezavisnih književnika i Matica crnogorska javno deklarišu svoja zalaganja za zvaničnu upotrebu imena i javno praktikovanje crnogorskog jezika. Deklaracija Crnogorskog PEN-a o ustavnom položaju crnogorskog jezika (Doclea br . 3, 1994) i PEN-ova Promemorija o ugroženosti crnogorske kulture, naroda i države (Doclea br. 6, 1994) dokumentovale su neopravdanost, pa i neodrživost (ustavne) norme da se jezik Crnogoraca naziva srpskim, jer to ima višestruke negativne posljedice. PEN je, međutim, naglašavao da pod pojmom crnogorski jezik ne podrazumijeva sistemski poseban jezik, "nego jedan od četiri pomenuta naziva (crnogorski, srpski, hrvatski, bosanski) kojim Crnogorci imenuju svoj dio štokavskog sistema, koji zajednički baštine sa Muslimanima, Srbima i Hrvatima".

Kao oformljeni sociolingvistički entitet, crnogorski jezik nastao je i razvijao se pod posebnim uslovima, te "ima svoje fonološke, prozodijske, morfološke, leksičko-frazeološke, pravopisne i druge posebnosti, vlastitu istoriju i književnu samopotvrdu". Te stavove podržao je i 62. Kongres Internacionalnog PEN-a (Pert, Australija, 1995) i posebnom rezolucijom pozvao "srpsku i crnogorsku državu , u ime obaveza i principa sadržanih u Povelji Ujedinjenih nacija, UNESKO-a i Internacionalnog PEN-a, da zaštite i promovišu lingvistička i kulturna prava svih stanovnika Crne Gore". Te principe deklariše u svom "nacionalnom programu" i Matica crnogorska.

Možda će zaista crnogorsko Ministarstvo prosvjete ovim povodom razmotriti brojne neustavnosti u vezi s uvezenim i "domaćim" udžbenicima, njihovim idejnim, stručnim i faktografskim nedostacima i skandalima, pa i pravo da učitelji(ce) i nastavnici, čak i u osnovnim školama, u predavanjima protežiraju ekavštinu i direktno ili indirektno negiraju crnogorski narod i njegovu kulturu, naročito crnogorski jezik i crnogorsku književnost.

Ako Ministarstvo uskoro pokrene taj proces provjere i verifikovanja ovdje pomenutih segmenata školstva, onda je nesebični čin nastavnice OŠ "Savo Pejanović" u Podgorici urodio plodom. Bez obzira je li čas crnogorskog jezika bio u skladu s Ustavom ili nije.
Nastavnici često jesu krivi, ali u manjoj mjeri nego pisci (toliko kritikovanih) udžbenika, najviše programeri prosvjetno – pedagoške politike i prakse.

————————————————————————————

To je Savez pedagoga koji je prvi podržao Pavkovića

I sad se hajkačima na cijenjenu nastavnicu jezika i književnosti priključuje i Savez pedagoga Jugoslavije koji od "Ministarstva obrazovanja u Podgorici" traži da se "nastavnici zabrani rad u prosvjeti"! Po mišljenju te "pedagoške" institucije, postupak ove nastavnice predstavlja "izdaju pedagoške etike, istorije srpstva (!!!) i sramoćenje vjekovnih ideja sloge i jedinstva Srba i Crnogoraca". Ta "savezna" institucija, cijeneći da je to "nacionalističko-secesionistički čin za katedrom" , ipak nije objasnila kako je to izdaja "istorije srpstva", ako već priznaje da postoji vjekovna sloga i jedinstvo Srba i Crnogoraca, dakle – dva (makar i bliska) naroda. Savez pedagoga Jugoslavije, takođe saopštenjem, prva je institucija koja je javno podržala novu vojnu doktrinu Generalštaba Vojske Jugoslavije.

————————————————————

Srpsko-hrvatsko-slovenački jezik!

Bilo je jedno vrijeme, između dva svjetska rata, kad je publikovana "Gramatika srpsko-hrvatsko-slovenačkog jezika" (dr Poljanec), jer je

JU KULTURNO-INFORMATIVNI CENTAR "BUDO TOMOVIĆ" PODGORICA
CRNOGORSKO NARODNO POZORIŠTE MONTENEGRIN NATIONAL THEATRE
Varja
NIKŠIĆKO POZORIŠTE 1881

UMJETNOST SAJTOVI:

unitaristička koncepcija Kraljevinu Jugoslaviju smatrala domovinom jednog troimenog naroda (Srbi-Hrvati-Slovenci!). Recidivi takvog stava primijetni su i poslije Drugog svjetskog rata, u avnojevskoj Jugoslaviji (pa i u Novosadskom dogovoru o jeziku iz 1954-te!), a primjera takvog ponašanja u Crnoj Gori bilo je i biva u izobilju. (Pisac ovih redova, kao član Savjeta Osnovne škole "Maksim Gorki" u Titogradu, 1978. godine, javno je protestovao što je u pismenom zadatku njegove ćerke, učenice prvog razreda, učiteljica lijepo cvijeće prepravila u lepo cveće i pritom ukorila učenicu za "greške". Da taj slučaj ne bude prezentiran široj javnosti i Ustavnom sudu, da se sve završi u okviru škole, zamolio je njen ondašnji direktor Mojsije Ivanović.

==========

Nastavnica suspendovana zbog crnogorskog jezika

Nastavnica koja je jezik kojim govore Crnogorci u školskom dnevniku upisivala kao crnogorski, suspendovana je iz dalje školske nastave.
Direktor Osnovne škole "Savo Pejanović" u Podgorici Branko Dubak juče je odluku o suspenziji saopštio nastavnici maternjeg jezika i književnosti Kaći Brkovic.

Profesor Sreten Perović navodi Vukov zapis o Francuzu Vijali de Somijer-u, koji je još 1813. godine naš jezik nazivao crnogorskim!

To je vjerovatno prvi pomen našeg jezika jednim NACIONALNIM određenjem, u istoriji Crne Gore.
I to odrednicom – CRNOGORSKI.
Dakle, bješe to prije skoro 200 godina, a kao što znamo negira nam se i dan danas pravo na crnogorski jezik.

Tu se radi upravo o ovom citatu Vuka Karadžića:

...Француски пуковник Вијала, који је 1813. године обишао Црну гору, вели за Црногорски језик (којим је, вели, за невољу и говорио) да је дијалекат Грчкога! Јамачно су били тога мнијења и они Француски дипломати, који су (као de Pradt) дијелећи Турску царевину размакли границе Грчке до на Дунав.

Ovaj tekst je iz knjige:

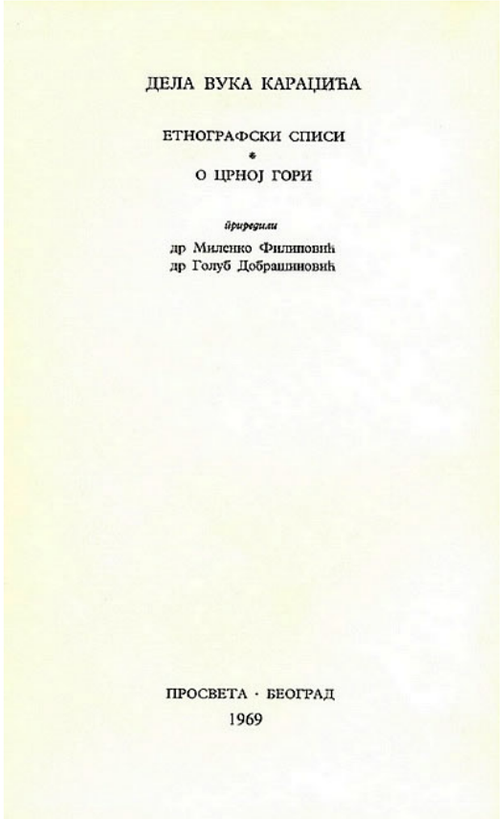
ДЕЛА ВУКА КАРАЏИЋА

ЕТНОГРАФСКИ СПИСИ
О ЦРНОЈ ГОРИ

приредили
др Миленко Филиповић
др Голуб Добрашиновић

ПРОСВЕТА · БЕОГРАД
1969

Faximil iz knjige:

[* У Немачкој верзији уместо овог а текста под насловом „Жи-тељи“, био је дужи одељак који у преводу гласи:]

Сви су Црногорци Славени Српске гране Грчког закона. Само у Кучима има неколике хиљаде Арнаута католика. За чудо је како је у Европи до сад мало напредовало знање о овоме народу. Већина науч-ника и дипломата боље знају шта се догађа на Нилу и на Еуфрату, како народи тамо живе и како се зову, него н. пр. у Херцеговини и у Црној гори. Француски пуковник Вијала, који је 1813. године обишао Црну гору, вели за Црногорски језик (којим је, вели, за невољу и говорио) да је дијалекат *Грчкоīа!* Јамачно су били тога мнијења и они Француски

18 Етнографски списи 273

CRNOGORSKI JEZIK JEZIK SRETEN PEROVIĆ VUK KARADŽIĆ

« PREVIOUS
Petrovdanski sabor

NEXT »
Sreten Zeković – Razur crnogorskoga jezika i njegova revitalizacija

RELATED ARTICLES

Professor emeritus dr. sc. Josip Silić – O upotrebi dvojnih oblika genitiva kao funkcionalnih obilježja standardnog crnogorskog jezika

Podgorica – Autorsko veče Sretena Perovića

Adnan Čirgić, neumorni borac za crnogorki jezik i identitet

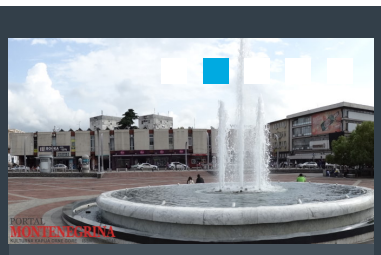

Muzički centar Crne Gore – Nastup džez kvarteta “Connection”

BIBLIOTEKA

Miraš Martinović – MELP(POMEN)I

PJESME

Improvizacije na crnogorsku temu “Čobanice lijepa đevojko” (mp3) – Srđan Bulatović

PORTAL BUTUA.COM
KULTURA I KULTURNI TURIZAM BUDVE

DECEMBER 2021

M	T	W	T	F	S	S
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

« Nov

Copyright © 2021 | MH Magazine WordPress Theme by MH Themes